

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Cdo/88/2020
Identifikačné číslo spisu: 6414209918
Dátum vydania rozhodnutia: 24.08.2022
Meno a priezvisko: JUDr. Erika Šobichová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2022:6414209918.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eriky Šobichovej a členov senátu JUDr. Martina Vladíka a Mgr. Petra Melichera, v spore žalobcu: KLÁN Slovakia s.r.o., so sídlom Štefánikova 21, 811 05 Bratislava, IČO: 35 959 371, právne zastúpeného: JUDr. Martinom Janáčom, advokátom, Advokátska kancelária so sídlom Wilsonova 3, 811 07 Bratislava, proti žalovanému: Komunálna poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group, so sídlom Štefánikova 17, 811 05 Bratislava, IČO: 31 595 545, právne zastúpenému: Advokátska kancelária Miroslav Maďar, s.r.o., so sídlom Horná 26, 974 01 Banská Bystrica, IČO: 36 868 299, o vypratanie nehnuteľností, vedenom na Okresnom súde Žiar nad Hronom pod sp. zn. 12 C 132/2014, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 12 Co 128/2017-100 zo dňa 30. apríla 2018, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 12 Co 128/2017-100 zo dňa 30. apríla 2018 a rozsudok Okresného súdu Žiar nad Hronom č. k. 12 C 132/2014-69 zo dňa 5. októbra 2016 z r u š u j e a vec v rozsahu zrušenia vracia Okresnému súde Žiar nad Hronom na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1.1. Okresný súd Žiar nad Hronom ako súd prvej inštancie (ďalej aj „súd prvej inštancie“ event. „prvoinštančný súd“) rozsudkom zo dňa 05.10.2016 žalobu žalobcu zamietol. Zároveň rozhodol, že žalovaný má právo na náhradu trov konania v rozsahu 100 % .

1.2. V úvode odôvodnenia rozhodnutia prvoinštančný súd konštatoval, že žalobca sa podanou žalobou zo dňa 07.08.2014, doručenou súdu dňa 11.08.2014 domáhal voči žalovanému vypratania nehnuteľností - pozemku, parcelné číslo 37/1, parcela registra „C“, trvalé trávnaté porasty, o výmere 2456 m², nachádzajúcej sa v okrese Ž., obec U. C. N., katastrálne územie U. C. N., evidovaného na liste vlastníctva číslo XXX Okresného úradu Ž., katastrálny odbor. Zároveň žiadal nahradiť trovy konania.

1.3. Prvoinštančný súd konštatoval, že „žalobca použil nasledovné prostriedky procesného útoku: Uviedol, že ako nájomca na základe nájomnej zmluvy zo dňa 18.12.2005 uzavretej s vlastníkom nehnuteľností - spoločnosťou KLÁN, spol. s r.o., IČO: 45 281 564, so sídlom Klánova ul. číslo 332/35, 14700 Praha 4, Česká republika, užíva pozemok, ktorého vypratania sa domáha. Dňa 14.10.2005 uzavreli žalobca a žalovaný mandátnu zmluvu, ktorej predmetom bolo, že žalobca pre žalovaného zabezpečí predaj motorových vozidiel pochádzajúcich z likvidovaných poisťných udalostí. Žalobca v

súlade s ustanoveniami mandátnej zmluvy zabezpečil pre žalovaného odstavné parkovisko pre uskladnenie týchto motorových vozidiel. Žalobca počas platnosti mandátnej zmluvy prevzal a uskladnil 5 kusov motorových vozidiel. Dňa 30.06.2010 mandátna zmluva medzi žalobcom a žalovaným skončila výpoveďou. Motorové vozidlá do dňa podania žaloby neboli odvezené z odstavného parkoviska a naďalej sa nachádzajú na predmetnom pozemku bez akéhokoľvek právneho titulu. Žalobca pripojil k žalobe nájomnú zmluvu, z ktorej vyplýva, že ako nájomca užíva predmetný pozemok. Doba trvania nájmu je od 01.01.2006 na dobu neurčitú. Z výpisu listu vlastníctva číslo XXX, okres Ž., obec U. C. N. vyplýva, že spoločnosť KLÁN, s.r.o. je vlastníkom nehnuteľností evidovaných na tomto liste vlastníctva, a to parcely registra „C“ parcelné číslo 37/1 o výmere 2456 m², trvalé trávnaté porasty a parcelné číslo 37/5 o výmere 2000 m², ostatné plochy. Z mandátnej zmluvy zo dňa 14.10.2005 uzatvorenej medzi žalobcom a žalovaným vyplýva, že žalobca sa zaviazal, že na účet žalovaného zriadi odpredaj zvyškov u žalovaného poistených motorových vozidiel pochádzajúcich z likvidovaných poistných udalostí, vrátane ich riadnej a náležitej prípravy formou dobrovoľnej dražby. K žalobe boli pripojené aj protokoly o odovzdaní a prevzatí motorového vozidla evidenčné číslo S. XXX C., I. XXX S., M. XXX J., D. XXX S. a S. XXX J.. Žalovaný dňa 28.05.2010 vypovedal mandátnu zmluvu žalobcovi. Vo výpovedi je uvedené, že uplynutím jedného mesiaca po doručení výpovede sa mandátna zmluva skončí, t. j. dňa 30. júna 2010.“

1.4. Následne prvoinštančný súd poukázal na to, že v skrátanom konaní vydal rozkaz na plnenie č.k. 12 C 132/2014-20 zo dňa 15. októbra 2014. Proti rozkazu na plnenie podal žalovaný odpor, v ktorom „použil nasledovné prostriedky procesnej obrany: Žalobca sa dňa 16.06.2009 stal držiteľom a vlastníkom motorového vozidla s evidenčným číslom S. XXX C.. Čo sa týka motorového vozidla s evidenčným číslom I. XXX S., žalovaný vyzval p. I. na odhlásenie motorového vozidla na žalobcu a následne zaslanie originálu technického preukazu so zmenou žalovanému, ktorý predmetné listiny zaslal dňa 05.06.2008 žalobcovi. Motorové vozidlo evidenčné číslo M. XXX J. bolo ukradnuté, následne sa našlo a bolo odovzdané žalobcovi. Žalovaný dňa 06.08.2009 listom vyzval spoločnosť VB LEASING SK s.r.o. na odhlásenie motorového vozidla evidenčné číslo D. XXX S. na žalobcu a listom zo dňa 12.11.2009 vyzval Y. B. B. na odhlásenie motorového vozidla evidenčné číslo S. XXX J. na žalobcu a následné zaslanie originálu technického preukazu so zmenou žalovanému, ktorý predmetné listom zo dňa 05.11.2009 zaslal žalobcovi. Žalovaný potvrdil skutočnosti, že motorové vozidlá sa majú nachádzať na pozemku, ktorý užíva žalobca. Uviedol, že sú prepísané na žalobcu a preto žalovaný uvedenými motorovými vozidlami nemôže disponovať. Žalovaný ďalej uviedol, že nemá vedomosť, či bol žalobcom v zmysle uvedenej mandátnej zmluvy urobený prepis vydražených motorových vozidiel na nových vlastníkov alebo nie. Žalovaný pripojil k podanému odporu aj fotokópie osvedčení o evidencii motorového vozidla evidenčné číslo X. XXX C., z ktorého vyplýva že žalobca má predmetné vozidlo v držbe a vo vlastníctve. Žiadal žalobu ako nedôvodnú zamietnuť.“ Žalobca v reakcii na odpor žalovaného uviedol, že „od účinnosti výpovede nemôže ako mandatár pokračovať v činnosti podľa mandátnej zmluvy. Poukázal na to, že ako vyplýva z listov žalovaného adresovaných jednotlivým poškodeným, uzavreli poškodení príkazné zmluvy na odpredaj zvyškov motorových vozidiel so žalovaným. Z týchto listinných dôkazov nevyplýva, že by kupujúcim týchto zvyškov vozidiel mal byť žalobca. Podľa názoru žalobcu, odpredaj zvyškov vozidiel teda realizoval žalovaný prostredníctvom žalobcu, t. j. tak ako ich žalovaný mohol žalobcovi odovzdať, mohol si ich po skončení zmluvného vzťahu odobrať.“

1.5. V ďalšej časti odôvodnenia rozhodnutia prvoinštančný súd uviedol, že vykonal dokazovanie oboznámením sa s listinnými dôkazmi predloženými žalobcom a žalovaným, a konštatoval: „Za nesporné súd považoval skutočnosti týkajúce sa vzťahu medzi žalobcom a žalovaným, ktorý bol založený mandátnou zmluvou uzatvorenou dňa 14.10.2005, a ktorá skončila výpoveďou dňa 30.06.2010. Skutočnosti, ktorými sa bránil v konaní žalovaný, žalobca nespochybnil. Spornou zostala otázka, kto je povinný (aj oprávnený) s motorovými vozidlami nakladať. Súd sa nestotožňuje s názorom žalobcu, že tak ako žalovaný mohol motorové vozidlá žalobcovi odovzdať, mohol ich po skončení zmluvného vzťahu aj odobrať. Oprávnenie nakladať s motorovými vozidlami žalovaným nevyplývala z predložených dôkazov. Preskúvanie vecnej legitímácie, je imanentnou súčasťou každého súdneho konania. Súd vecnú legitímáciu skúma vždy aj bez návrhu a aj v prípade, že ju žiadna sporová strana nenamieta (napríklad odôvodnenie rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 205/2009 zo dňa 29.06.2010). Vecná legitímácia sa na začiatku konania tvrdí. Súd návrhu vyhovie len vtedy, ak žalobca preukáže, že žalovaný je nositeľom subjektívnej povinnosti vyplývajúcej z hmotného práva (pasívna

vecná legitímácia), o ktorých sa v konaní rozhoduje. Súd z vykonaného dokazovania nemal preukázané, že žalovaný je oprávnený disponovať s predmetnými motorovými vozidlami nachádzajúcimi sa na pozemku, ktorého vypratania sa žalobca domáha. Vo svojich písomných podaniach, ako aj na pojednávaní žalobca síce tvrdil, že medzi žalovaným a poškodenými boli uzatvorené príkazné zmluvy na odpredaj zvyškov motorových vozidiel, avšak takýto dôkaz v konaní nepredložil ani nenavrhol. Súd na záver poznamenáva, že sporové konanie je ovládané zásadou prejednávajúcou, ktorú treba chápať tak, že tvrdiť rozhodné skutočnosti a aj navrhovať o nich dôkazy je zásadne vecou strán sporu. Sporová strana má povinnosť tvrdenia a povinnosť dôkaznú. Na základe vyššie uvedených dôvodov súd dospel k záveru, že žalobca neunesol dôkazné bremeno preukázania, že žalovaný je nositeľom hmotnoprávnej povinnosti.

2. Proti tomuto rozsudku podal žalobca odvolanie o ktorom rozhodol Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len ako „odvolací súd“) tak, že rozsudok Okresného súdu Žiar nad Hronom potvrdil. Žalovanému priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

3. Odvolací súd konštatoval, že žalobca v odvolaní neuviedol žiadne relevantné skutočnosti, okolnosti alebo argumenty, ktoré by neboli predmetom skúmania prvoinštančného súdu a s ktorými by sa prvoinštančný súd pri rozhodnutí a pri jeho odôvodnení nevysporiadal.

4. Z obsahu žaloby bolo nesporné, že žalobca ako oprávnený držiteľ (nájomca) predmetnej nehnuteľnosti sa domáhal voči žalovanému jeho vypratania podľa ustanovenia § 126 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Podľa uvedeného ustanovenia oprávnený držiteľ má právo na ochranu proti tomu, kto do jeho práva oprávnenej držby neoprávnene zasahuje, najmä sa môže domáhať vydania veci od toho, kto mu ju neprávom zadržuje. Táto ochrana sa poskytuje v občianskom sporovom konaní buď žalobou vindikačnou (actio reivindicatio), t. j. žalobou na vydanie veci, alebo žalobou negatívnou (actio negatoria), t. j. zápornou žalobou. U nehnuteľností plní funkciu vindikačnej žaloby žaloba na vypratanie, avšak nie je vylúčená ani vindikačná žaloba, pri ktorej okrem vypratania ide aj o odovzdanie veci vlastníčkovi, resp. oprávnenému držiteľovi. Vlastnícka vindikačná žaloba na vydanie veci (v prípade nehnuteľností - na vypratanie) môže byť úspešná len vtedy, ak žalobca preukáže svoje vlastnícke právo, resp. v prípade oprávneného držiteľa, ak preukáže právo oprávnenej držby, a ak zároveň preukáže, že žalovaný do jeho vlastníckeho práva, resp. do práva oprávnenej držby neoprávnene zasahuje, napr. tým, že na pozemok, ktorý je vo vlastníctve, resp. oprávnenej držbe žalobcu umiestnil bez právneho dôvodu, resp. na základe právneho dôvodu, ktorý neskôr odpadol, veci, ktoré má (žalovaný) vo vlastníctve, alebo v oprávnenej držbe.

4.1. Odvolací súd poukázal na skutočnosť, že žalobca je oprávneným držiteľom (nájomcom) predmetnej nehnuteľnosti nebola sporná a preto možno konštatovať, že žalobca bol v tomto prípade aktívne vecne legitimovaný na podanie predmetnej žaloby. Ako vyplýva z vyššie uvedeného odôvodnenia, pre jeho úspech v spore bolo potrebné, aby okrem svojej aktívnej vecnej legitímácie preukázal i to, že žalovaná je v tomto spore pasívne vecne legitimovaná, teda konkrétne, že na predmetnom pozemku, ktorý má (žalobca) v oprávnenej držbe sa bez právneho dôvodu, resp. na základe právneho dôvodu, ktorý neskôr odpadol, nachádzajú veci, ktoré sú vo vlastníctve, alebo v oprávnenej držbe žalovaného. Ako správne konštatoval prvoinštančný súd, žalobca túto skutočnosť žiadnym vierohodným a nespochybniteľným spôsobom nepreukázal. Za preukázanie tejto skutočnosti rozhodne nemožno považovať tvrdenie žalobcu v rámci prvoinštančného konania, že medzi žalovaným a jednotlivými jeho poistníkmi (pravdepodobne vlastníckymi predmetných motorových vozidiel nachádzajúcich sa na predmetnom pozemku) „s najväčšou pravdepodobnosťou existovala príkazná zmluva“. Keďže, ako správne konštatoval prvoinštančný súd, sporové konanie je zásadným spôsobom ovládané zásadou kontradiktórnosti, je nevyhnutné, aby sporové strany svoje tvrdenia buď priamo preukázali, alebo minimálne, aby označili konkrétne dôkazy na preukázanie pravdivosti svojich tvrdení. Túto procesnú povinnosť si žalobca nesplnil a preto odvolací súd musí zhodne s prvoinštančným súdom konštatovať, že neunesol dôkazné bremeno na preukázanie pasívnej vecnej legitímácie žalovaného.

5. Odvolací súd v súvislosti s argumentáciou žalobcu uvedenou v odvolaní pre úplnosť uviedol, že skutočnosť, že predmetné motorové vozidlá na predmetnú nehnuteľnosť uložil na základe v tej dobe

platnej mandátnej zmluvy žalovaný, nie je z hľadiska rozhodovania tohto sporu podstatná, pretože, ako bolo uvedené podstatné bolo to, aby bolo preukázané, že v dobe rozhodovania sporu sa na predmetnej nehnuteľnosti nachádzajú veci (motorové vozidlá), ktoré boli v tej dobe vo vlastníctve, alebo v oprávnenej držbe žalovaného, čo nebolo preukázané.

6. Proti tomuto rozsudku zo strany žalobcu bolo podané dovolanie. Dovolanie žalobca podáva z dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP z dôvodu, že rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci, nakoľko rozhodnutie, ktorým sa potvrdilo rozhodnutie súdu prvej inštancie záviselo od rozhodnutia - právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená a to, či sa žalobca ako oprávnený držiteľ môže úspešne domáhať vypratania pozemku voči žalovanému iba v prípade, ak sa na pozemku nachádzajú hnutelné veci vo vlastníctve alebo v oprávnenej držbe žalovaného. Podľa žalobcu odvolací súd nesprávne aplikoval ustanovenie § 126 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Žalobca nesúhlasí s právnymi závermi odvolacieho súdu podľa ktorých žalobca nepreukázal vecnú pasívnu legitimáciu žalovaného a podľa ktorého vlastnícka vindikačná žaloba na vydanie veci, v prípade nehnuteľnosti na vypratanie môže byť úspešná iba vtedy ak žalobca preukáže, že žalovaný na pozemok v oprávnenej držbe žalobcu umiestnil veci, ktoré má žalovaný vo vlastníctve alebo v oprávnenej držbe. Taktiež nesúhlasí s právnym názorom odvolacieho súdu - bod 12. odôvodnenia, podľa ktorého skutočnosť, že žalovaný predmetné motorové vozidlá uložil na predmetnom pozemku v čase platnosti mandátnej zmluvy nebol z hľadiska rozhodovania sporu podstatný.

7. Uviedol, že vo všeobecnosti práva vlastníka pozemku, prípadne neoprávneného držiteľa v zmysle § 126 ods. 1 OZ s poukazom na § 126 ods. 2 pôsobia voči každému, kto do tohto práva neoprávnene zasahuje. Z hľadiska výkladu toho, kto do vlastníckeho práva neoprávnene zasiahol je vo všeobecnosti nutné vychádzať z toho, že je ním subjekt, ktorému je možné pričítať vznik a existenciu protiprávneho stavu, čo môže ale nemusí byť vlastníkom veci, prostredníctvom ktorej dochádza k zásahu do vlastníckeho práva inej osoby, z toho vyplýva, že práva vlastníka podľa § 126 ods. 1 OZ pôsobia aj voči tomu, kto na pozemok v jeho vlastníctve vnesie hnutelné veci, t. j. žalovaný a titul na umiestnenie týchto hnutelných vecí po čase odpadne - v tomto prípade z dôvodu skončenia mandátnej zmluvy.

8. Žalobca má za to, že sa môže domáhať ochrany aj proti tomu, kto do jeho práva oprávnenej držby neoprávnene zasahuje, pričom žiadne ustanovenie Občianskeho zákonníka neupravuje, že neoprávnene umiestnené veci musia byť v jeho vlastníctve či oprávnenej držbe ako uvádza odvolací súd.

8.1. Je zrejmé, že vypratávacia žaloba je osobitným druhom vlastníckej žaloby a je možné ju podať aj v prípade, keď sa veci na nehnuteľnosti vlastníka nachádzali na základe právneho dôvodu, ktorý neskôr odpadol. Vypratávacia žaloba smeruje proti tomu, kto umiestnil na pozemok vlastníka svoje veci. Z hľadiska pasívnej legitimácie žalovaného nie je v súlade s odbornou literatúrou - dôležitý vecnoprávny vzťah k veciam. Navyiac právna teória uvádza, že vlastníckemu právu ako právu absolútnemu zodpovedá absolútna povinnosť všetkých nerušiť vlastníka vo výkone jeho práva. V súvislosti s porušením vlastníckeho práva vzniká veľa práv relatívnych, napr. vlastníkovi vzniká právo domáhať sa voči rušiteľovi jeho práv vydania veci či žiadať, aby rušiteľ od zásahu do vlastníckeho práva upustil. Ako dopĺňa aj Najvyšší súd ČR v uznesení sp. zn. 22 Cdo 2886/2014 v prípade trvajúceho zásahu do vlastníckeho práva vzniká medzi vlastníkom a rušiteľom relatívny právny vzťah (ktorého obsahom je napr. povinnosť individualizovaného rušiteľa práv upustiť od konkrétneho zásahu do vlastníckeho práva) a vlastník má podobu trvajúceho zásahu (po ktorú rovnako trvajú relatívne právne vzťahy vzniknuté v dôsledku tohto zásahu medzi vlastníkom a rušiteľom) právo domáhať sa po rušiteľovi, aby sa týchto zásahov do vlastníckeho práva zdržal.

9. Dovolateľ ďalej uviedol, že bez ohľadu na právne závery ohľadom oprávnenia vlastníka - oprávneného držiteľa domáhať sa vypratania pozemku voči osobe, ktorá umiestnila na pozemku hnutelné veci bez ohľadu na jej vecnoprávny vzťah k týmto hnutelným veciam, zastal názor, že na základe vykonaného dokazovania súdy oboch stupňov nesprávne právne kvalifikovali, resp. nekvalifikovali vecný vzťah žalovaného k predmetným motorovým vozidlám ako držbu. V predmetnom konaní neboli sporné aktívna vecná legitimácia žalobcu ako oprávneného držiteľa pozemku, umiestnenie hnutelných vecí - motorových vozidiel na predmetný pozemok na základe vtedy platnej mandátnej zmluvy uzavretej medzi

žalobcom a žalovaným, skončenie mandátnej zmluvy výpoveďou zo strany žalovaného, ako aj skutočnosť, že predmetné motorové vozidlá sa aj v čase rozhodovania súdov nachádzali na predmetnom pozemku.

10. Žalovaný nespochybnil a listinnými dôkazmi pripojenými ako prílohy k odporu proti rozkazu na plnenie potvrdil, že medzi ním a jednotlivými poistníkmi - poškodenými z poistných udalostí boli uzatvorené príkazné zmluvy, na základe ktorých boli okrem iného predmetné motorové vozidlá umiestňované na predmetnom pozemku, t. j. žalovaný nad predmetnými motorovými vozidlami vykonával faktickú moc. Žalovaný absenciou svojho oprávnenia disponovať s motorovými vozidlami v čase začatia tohto konania odvodzoval výlučne z údajného prepisu predmetných vozidiel v dopravnej evidencii na žalobcu, pričom tento údajný prepis preukázal iba jedným osvedčením o evidencii č. O. XXX XXX. Žalovaný v celom konaní s výnimkou tvrdeného prepisu v evidencii neuviedol žiadnu okolnosť, ktorá by nastala po podaní žaloby a znamenala by zánik oprávnenia disponovať s motorovými vozidlami. Z listinných dôkazov, ktoré žalobca priložil k vyjadreniu zo dňa 16.12.2014 je zrejmé, akým spôsobom bola realizovaná mandátka zmluva a bolo z nich zrejmé, že výťažok z odpredaja motorových vozidiel umiestnených na predmetnom pozemku náleží žalovanému, t. j. už z týchto skutočností bola zrejmá existencia právneho vzťahu žalovaného k motorovým vozidlám. Vyššie uvedené skutočnosti a dôkazy boli odvolacím súdom nesprávne právne vyhodnotené, resp. neboli žiadnym spôsobom vyhodnotené v rozpore s § 191 ods. 1 CSP, pričom súd prvej inštancie sa zamerlal výlučne na preukázanie titulu na základe ktorého prešlo na žalovaného právo, ktorého oprávňuje disponovať s motorovými vozidlami.

11. Žalobca má za to, že súdy oboch inštancií požadovali od žalobcu návrh na vykonanie dôkazu preukazujúci skutočnosť - oprávnenie žalovaného na umiestnenie vozidiel na predmetnom pozemku - ktorá v konaní sporná nebola, žalovaným nebola spochybnená a viazala sa k obdobiu pred podaním žaloby a nie k času vyhlásenia rozhodnutia súdu, ktorý mal byť jediný relevantný pre jeho rozhodnutie (ako to uviedol odvolací súd v bode 12. odôvodnenia). Z hľadiska právnej teórie nie je nutné ani fyzické prevzatie veci držiteľom. Avšak v tomto prípade z listinných dôkazov je zrejmá vôľa žalovaného nielen fakticky ovládať vec ale aj nakladať s ňou ako s vlastnou (predaj na dražbe). Podľa názoru žalobcu prostriedky procesného útoku ako aj procesnej obrany uplatnené v konaní preukázali minimálne právo držby žalovaného k predmetným motorovým vozidlám. Navyiac ako žalobca uviedol aj v odvolaní nie je v tomto konaní relevantné na základe akého právneho vzťahu medzi žalovaným a pôvodnými vlastníkmi jednotlivých vozidiel žalovaný získal oprávnenie predmetné vozidlá na pozemku žalobcu umiestniť, pričom táto skutočnosť nemá žiadny vzťah k oprávneniam žalobcu podľa § 126 ods. 1 Občianskeho zákonníka. V tejto súvislosti podotkol, že žalobca dňa 18.4.2017 do odvolacieho konania pripojil právoplatné súdne rozhodnutia v konaniach sporových strán o vydanie bezdôvodného obohatenia za užívanie predmetného pozemku (rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 3 Cob 182/2015 a OS Bratislava I č. k. 28 Cb 329/2014 zo dňa 17.4.2015 na základe, ktorých žalovanému náležalo právo disponovať s majetkom motorovými vozidlami. Touto skutočnosťou sa odvolací súd v napadnutom rozsudku obdobne nezaoberal.

12. Podľa žalobcu nesprávnou právnou interpretáciou ustanovenia § 126 ods. 1 Občianskeho zákonníka súdy oboch inštancií vyžadovali po žalobcovi preukázanie skutočností nad rámec predmetu sporu a bez toho, aby na to museli prihliadnuť z úradnej povinnosti. Mal za to, že preukázanie držby - detencie v priebehu súdneho konania až k okamihu vydania rozhodnutia však predstavuje pre žalobcu v celom rade prípadov nesplniteľnú požiadavku, ktorá nekorešponduje s požadovanou ochranou jeho vlastníckeho práva, navyše žalovaný ako držiteľ veci je v lepšom procesnom postavení. Požiadavka na žalobcu, aby dokazoval existenciu držby u žalovaného k momentu vydania rozhodnutia súdu by znamenalo jeho zaťaženie nemožným dôkazom. Nejde tu totiž o neunesenie bremena tvrdenia a dôkazného bremena ale o jeho presah ku dňu rozhodovania súdu, pričom uvedenú povinnosť by žalobca v nových prípadoch bez súčinnosti žalovaného objektívne nemohol ani splniť, hoci inak by povinnosť preukázať držbu - detenciu žalovaným splnil. Z tohto dôvodu judikatúra (rozsudok NS ČR sp. zn. 28 Cdo 4178/2007) vyvodila, že žalobca je v konaní o vydanie veci povinný preukázať, že žalovaný pred podaním žaloby nadobudol držbu - detenciu veci, nie však existenciu držby žalovaného požadovanej veci v čase súdneho konania.

Dôkazné bremeno o strate držby - detencie spočíva na žalovanom. Obdobne i česká teoretická literatúra uvádza, že podľa ustáleného výkladu ustanovenia § 126 ods. 1 Občianskeho zákonníka nie je možné po žalobcovi požadovať, aby preukázal, že žalovaný je naďalej držiteľom či detentorom požadovanej veci. Poskytnutie takéhoto dôkazu je pre žalobcu prakticky nemožné. Žalobca teda musí preukázať iba, že žalovaný držbu - detenciu nadobudol a jeho žaloba bude v takomto prípade úspešná ak žalovaný nepreukáže, že držbu stratil.

12.1. Vzhľadom na uvedené žiadal žalobca, aby dovolací súd podľa § 41 ods. 1 CSP s poukazom na § 449 ods. 3 CSP zmenil rozsudok krajského súdu a žalovaného zaviazal vypratať špecifikovanú nehnuteľnosť do troch dní. Zároveň navrhol, aby dovolací súd zaviazal žalovaného aj na náhradu trov dovolacieho konania.

13. K dovolaniu podal vyjadrenie žalovaný, podľa jeho názoru súdy vec posudzovali správne, keď nevyhoveli žalobe žalobcu a žaloba bola zamietnutá. Právne posúdenie predmetnej veci považuje za správne. Žalovaný považuje záver súdu prvej inštancie o tom, že nebol oprávnený nakladať s motorovými vozidlami, ktoré žiadal žalobca vypratať z pozemku, ktorý mal v nájme od vlastníka za správny. Správne súdy dospeli k záveru, že žalovaný nie je vecne pasívne legitimovaný v predmetnom spore. Preto navrhol, aby dovolanie bolo zamietnuté. Zároveň žiadal priznať náhradu trov dovolacieho konania.

14. K vyjadreniu žalovaného podal stanovisko žalobca, pričom zotrval na svojich právnych záveroch a argumentácii, ktoré uviedol v dovolaní.

15. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej ako „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie bolo podané včas (§ 424 CSP) a to oprávneným subjektom (§ 427 CSP) zastúpeným podľa § 429 ods. 1 CSP bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti, pričom zistil, že dovolanie dovolateľa je dôvodné.

16. V zmysle § 421 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

17. Žalobca vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania z § 421 ods. 1 písm. b/ CSP. Podľa § 432 ods. 1 CSP možno dovolanie, ktoré je prípustné podľa ustanovenia § 421 ods. 1 CSP, zdôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP). Právny posúdením sa pritom rozumie činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Uvedený dôvod prípustnosti dovolania proti rozhodnutiam odvolacieho súdu predpokladá, že danú právnu otázku dovolací súd dosiaľ neriešil a je tu preto daná potreba, aby dovolací súd ako najvyššia súdna autorita túto otázku vyriešil.

17.1. Na rozdiel od predošlej právnej úpravy v zmysle Občianskeho súdneho poriadku, keď výlučne odvolací súd mohol vysloviť, že je v jeho rozhodnutí riešená otázka zásadného právneho významu, na ktorú samostatným výrokom pripustil dovolanie a dovolací súd nemal oprávnenie skúmať, či skutočne ide o otázku zásadného právneho významu, ale bol oprávnený preskúmať takéto rozhodnutie odvolacieho súdu iba v rámci pripustenej otázky, súčasná právna úprava dáva dovolaciemu súdu právomoc rozhodnúť o tom, či ide o otázku zásadného právneho významu, ktorá nebola dosiaľ riešená, a z tohto pohľadu rozhodnúť o prípustnosti dovolania. Dovolací súd o tom, že dovolanie je z tohto dôvodu prípustné, nevydáva osobitné rozhodnutie, ale sám si posúdi túto otázku ako predbežnú a v

prípade, že dospeje ku kladnému záveru, ide o prípustné dovolanie a dovolací súd bez ďalšieho preskúmania napadnuté rozhodnutie a meritórne o ňom rozhodne. V konkrétnom prípade musí dovolateľ relevantne odôvodniť, že dovolanie je prípustné, pretože zásadná právna otázka nebola dovolacím súdom dosiaľ riešená, pričom dôvodom dovolania potom môže byť len otázka právneho posúdenia a spochybnenie jej vyriešenia zo strany odvolacieho súdu a ako aj odôvodnenie právneho záveru, ktorý zastáva dovolateľ (porovnaj Števček M., Ficová S., Baricová J., Mesiarkinová S., Bajánková J., Tomašovič M. a kol., Civilný sporový poriadok, Komentár, Praha: C. H. Beck, str. 1382).

17.2. Otázkou relevantnou v zmysle § 421 ods. 1 písm. b/ CSP je právna otázka, ktorá ešte nebola riešená dovolacími senátmi najvyššieho súdu, takže vo vzťahu k nej sa ani nemohla ustáliť rozhodovacia prax dovolacieho súdu. Ak procesná strana vyvodzuje prípustnosť dovolania z tohto ustanovenia, musí: a/ konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b/ uviesť, ako mala byť táto otázka správne riešená.

18. „Pojem „otázka vyriešená“ podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP treba vykladať ako „vyriešená ustálená“. Zmyslom prípustnosti dovolania podľa tohto ustanovenia je umožniť dovolateľom obrátiť sa na najvyšší súd s požiadavkou o právny názor až dovtedy, dokým sa právny názor k danej otázke neustáli. Tento výklad má svoj racionálny základ, ktorý pramení z účelu dovolania, spočívajúci v požiadavke, aby najvyšší súd vlastným meritórnym rozhodovaním rozvíjal, zjednocoval a vytváral judikatúru slovenských súdov, a tak naplnil princíp právnej istoty ako jeden zo základných pilierov právneho štátu. Ustálená prax musí byť zrejme nielen dovnútra (že o nej vie najvyšší súd, príp. sporové strany), ale aj navonok (vo vzťahu k verejnosti). Ak nastane situácia, že najvyšší súd považuje určitý právny názor za ustálený, je vhodné, aby ho publikoval v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. (Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. I. ÚS 115/2020 zo 6. októbra 2020).

19. Z dovolania je zrejmé, že žalobca za doposiaľ dovolacím súdom neriešenú právnu otázku považuje to, že súdy nesprávne aplikovali ustanovenie § 126 OZ vo vzťahu k pasívnej vecnej legitímácii žalovaného, podľa žalobcu oprávnený držiteľ pozemku sa môže domáhať ochrany proti tomu, kto do jeho práva oprávnenej držby neoprávnene zasahuje, pričom žiadne ustanovenie Občianskeho zákonníka neupravuje, že neoprávnene umiestnené veci na pozemku, ktorý má v oprávnenej držbe musia byť v jeho vlastníctve či oprávnenej držbe (rozumej vo vlastníctve alebo v oprávnenej držbe žalovaného, toho kto veci na pozemok umiestnil a neskôr právny dôvod- titul na umiestnenie odpadol). Podľa žalobcu z hľadiska pasívnej vecnej legitímácie žalovaného v predmetnom spore nie je dôležitý vecnoprávny vzťah k veciam umiestneným na pozemku. Zjednodušene povedané právna otázka má spočívať v tom, či pasívne vecne legitimovaný v žalobe o vypratanie nehnuteľnosti podľa § 126 OZ je iba ten, v koho vlastníctve, resp. v oprávnenej držbe sú veci, ktoré majú byť predmetom vypratania, resp. ak tieto veci sú vnesené, uložené na pozemok vo vlastníctve alebo oprávnenej držbe žalobcu, napr. bez právneho dôvodu, alebo v prípade právneho dôvodu, ktorý neskôr odpadol iným ako vlastníkom, resp. oprávneným držiteľom vecí, je oprávnený držiteľ pozemku oprávnený domáhať sa ochrany svojho práva oprávnenej držby žalobou na vypratanie nehnuteľnosti podľa § 126 OZ voči osobe, ktorá veci uložila (vniesla) na pozemok v oprávnenej držbe žalobcu a aj voči vlastníkovi takejto veci.

20. So zreteľom na riadne nastolenie právnej otázky spôsobom zodpovedajúcim § 432 ods. 2 CSP a v situácii, že dovolanie dovolateľa je v danom prípade procesne prípustné, dovolací súd teda v zmysle uvedeného pristúpil k právnenému posúdeniu vyššie nastolenej právnej otázky dovolateľa.

21. V predmetnej právnej veci sa žalobca proti žalovanému domáhal vypratania nehnuteľnosti - pozemku parc. č. 37/1 parcela registra „C“, trvalé trávnaté porasty o výmere 2456 m² nachádzajúcej sa v okrese Ž., obec U. C. N., katastrálne územie U. C. N., evidované na LV č. XXX Okresného úradu Ž., katastrálny odbor. Žalobca ako nájomca na základe nájomnej zmluvy zo dňa 18.12.2005 uzavretej s vlastníkom nehnuteľností - spoločnosťou KLÁN, spol. s r.o. so sídlom v Prahe, v Českej republike užíva pozemok, ktorého vypratania sa domáha. Nesporným v predmetnej veci bolo to, že medzi žalobcom a žalovaným bol uzatvorený vzťah na základe mandátnej zmluvy zo dňa 14.10.2005, ktorá skončila výpoveďou dňa 30.6.2010. Predmetom mandátnej zmluvy bolo, že žalobca pre žalovaného zabezpečí

predaj motorových vozidiel pochádzajúcich z likvidovaných poisťných udalostí. Žalobca v súlade s ustanoveniami mandátnej zmluvy zabezpečil pre žalovaného odstavné parkovisko pre uskladnenie týchto motorových vozidiel. Žalobca počas platnosti mandátnej zmluvy prevzal a uskladnil 5 kusov motorových vozidiel. Dňa 30.06.2010 mandátna zmluva medzi žalobcom a žalovaným skončila výpoveďou. Motorové vozidlá do dňa podania žaloby neboli odvezené z odstavného parkoviska a naďalej sa nachádzajú na predmetnom pozemku bez akéhokoľvek právneho titulu.

22. Súd prvej inštancie žalobu žalobcu zamietol s odôvodnením, že z vykonaného dokazovania nemal preukázané, že žalovaný je oprávnený disponovať s predmetnými motorovými vozidlami nachádzajúcimi sa na pozemku, ktorého vypratania sa žalobca domáha. Súd uzavrel, že žalobca neunesol dôkazné bremeno preukázania, že žalovaný je nositeľom hmotnoprávnej povinnosti a preto ako nedôvodnú žalobu zamietol. Odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil, pričom konštatoval, že skutočnosť, že predmetné motorové vozidlá na predmetnú nehnuteľnosť uložil na základe v tej dobe platnej mandátnej zmluvy žalovaný nie je z hľadiska rozhodovania tohto sporu podstatná, podstatné bolo, aby bolo preukázané, že v dobe rozhodovania sporu sa na predmetnej nehnuteľnosti nachádzajú veci, ktoré boli v tej dobe vo vlastníctve alebo v oprávnenej držbe žalovaného, čo nebolo preukázané.

23. Podľa § 126 ods. 1 a 2 OZ vlastník má právo na ochranu proti tomu, kto do jeho vlastníckeho práva neoprávnene zasahuje; najmä sa môže domáhať vydania veci od toho, kto mu ju neprávom zadržuje.

(2) Obdobné právo na ochranu má aj ten, kto je oprávnený mať vec u seba.

24. Dovolací súd sa čiastočne stotožňuje s odôvodnením rozhodnutia uvedeným v bode 10. odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu podľa ktorého s poukazom na § 126 OZ ods. 1, 2 oprávnený držiteľ má právo na ochranu proti tomu, kto do jeho vlastníckeho práva neoprávnene zasahuje; najmä sa môže domáhať vydania veci od toho, kto mu ju neprávom zadržuje. Táto ochrana sa poskytuje v občianskom sporovom konaní buď žalobou vindikačnou (*actio reivindicatio*), t. j. žalobou na vydanie veci, alebo žalobou negatívnou (*actio negatoria*), t. j. zapieracou žalobou. U nehnuteľností plní funkciu vindikačnej žaloby žaloba na vypratanie, avšak nie je vylúčená ani vindikačná žaloba, pri ktorej okrem vypratania ide aj o odovzdanie veci vlastníkovi, resp. oprávnenému držiteľovi. Celkom sa nestotožňuje s nasledovným právnym posúdením: Vlastnícka vindikačná žaloba na vydanie veci (v prípade nehnuteľností - na vypratanie) môže byť úspešná len vtedy, ak žalobca preukáže svoje vlastnícke právo, resp. v prípade oprávneného držiteľa, ak preukáže právo oprávnenej držby, a ak zároveň preukáže, že žalovaný do jeho vlastníckeho práva, resp. do práva oprávnenej držby neoprávnene zasahuje, napr. tým, že na pozemok, ktorý je vo vlastníctve, resp. oprávnenej držbe žalobcu umiestnil bez právneho dôvodu, resp. na základe právneho dôvodu, ktorý neskôr odpadol, veci, ktoré má (žalovaný) vo vlastníctve, alebo v oprávnenej držbe. Nestotožňuje sa najmä s posúdením toho, že vecne pasívne legitimovaným by v danom prípade mal byť len žalovaný, ktorý má veci vo vlastníctve, alebo v oprávnenej držbe.

25. Z podstaty sporového konania vyplýva, že pánom sporu je žalobca, t. j. ten, kto podal žalobu. V tomto smere ho zaťažuje aj povinnosť označiť toho proti komu návrh na začatie konania smeruje, t. j. žalovaného a definovať, kto bude v spore pasívne legitimovaný. Na druhej strane sa samotná skutočnosť, že žalobca označí v žalobe nejakú osobu ako pasívne legitimovanú ešte neznamená, že táto osoba pasívne legitimovaná skutočne bude. Pasívna legitimácia tohto subjektu bude závisieť od naplnenia hmotnoprávných predpokladov, ktoré sú vymedzené v ustanovení § 126 ods. 1 OZ. Žalobu o vypratanie nehnuteľnosti je preto potrebné považovať za vlastnícku žalobu podľa § 126 OZ. Obdobný postup potvrdzuje aj rozhodovacia činnosť všeobecných súdov v Českej republike, ktorá vychádza z totožného právneho názoru (R 53/1973). Je potrebné poukázať, napr. na rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 22 Cdo 396/2003, v súlade s ktorým žaloba na vypratanie pozemku poskytuje vlastníkovi pozemku ochranu proti tomu, kto má neoprávnene na tomto pozemku umiestnené veci hnutel'né, prípadne tento pozemok užíva. S vyššie uvedenými závermi je nepochybne potrebné sa stotožniť. Na druhej strane sa v odbornej literatúre vyskytujú názory, že niekedy nemusí celkom zodpovedať vôli vlastníka žalovať na vypratanie nehnuteľnosti, keď ten má záujem len napríklad na vydaní držby. V takýchto prípadoch odborná literatúra pripúšťa aj túto formuláciu žalobného petitu. Na

druhej strane tu nachádzame vyjadrenie o rigidite platnej judikatúry a zotrvačnosti na stabilizovanom názore, a zároveň aj odporúčanie o uplatnení tohto druhu nároku prostredníctvom formulácie žalobného petitu, ktorý bude znieť na vypratanie nehnuteľnosti (komentár k Občianskemu zákonníku, Občiansky zákonník I, 2. vydání, 2019 (BAJÁNKOVÁ, DULAK, FEČÍK, SEDLAČKO, ŠTEVČEK, TOMAŠOVIČ A KOL.))

26. Z uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1 Cdo 1089/2015 vyplýva, že žaloba na vydanie (vypratanie) predpokladá, že iná osoba neoprávnene, t. j. bez právneho dôvodu, zadržíava vec patriacu vlastníkovi a súčasne mu ju odmieta vydať (vypratať). Aktívna legitímácia patrí vlastníkovi, pasívna legitímácia osobe, ktorá má vec fakticky u seba, avšak nemá na to žiaden právom aprobovaný dôvod.

27. Z obsahu spisového materiálu v predmetnej veci vyplýva, že predmetom posudzovaného konania v zmysle § 126 OZ ods. 1, resp. 2 je ochrana vlastníka, resp. oprávneného držiteľa nehnuteľnosti proti tomu, kto do jeho vlastníckeho práva neoprávnene zasahuje, najmä sa môže domáhať vydania veci od toho, kto mu ju neoprávnene zadržuje. Ide o reivindikačnú žalobu chrániacu obsah vlastníckeho práva, t. j. právo vlastníka vec držať, užívať a požívať jej plody a úžitky, vrátane oprávnenia nakladať s ňou, ktorá v prípade nehnuteľnosti má podobu žaloby na vypratanie.

28. „Pri žalobe o vypratanie nehnuteľnosti je pasívne vecne legitímovaný ten subjekt, ktorý nehnuteľnosť neoprávnene užíva. Pri žalobe o vypratanie stačí, ak sa dostatočne identifikuje nehnuteľnosť, ktorá je neoprávnene užívaná, pričom nie je nutné špecifikovať každú vec, ktorá sa na pozemku nachádza. Pri neoprávnenom užívaní nehnuteľnosti a povinnosti jej vypratania neoprávneným užívateľom je potrebné pristupovať k právu užívania komplexne, čo v danom prípade znamená nielen neumožnenie faktického prístupu, resp. vstupu na pozemok, ale aj jeho prípadné nezapratávanie vecami žalovaného. Žalovaný má pri povinnosti vypratania nehnuteľnosti túto vypratať, čo znamená buď odtiaľ odísť ak sa na nej fakticky zdržuje a zároveň si aj odniesť alebo odstrániť svoje veci z pozemku, čo predstavuje komplexný obsah práva užívania“ (uznesenie Najvyššieho súdu SR 1 Cdo 1089/2015 bod 12. a 24.).

29. „Vlastník pozemku sa môže domáhať ochrany podľa § 126 ods. 1 Občianskeho zákonníka jeho vypratáním bez ohľadu na to, či sa nachádza na pozemku nehnuteľná stavba, vec patriaca osobe proti ktorej žaloba smeruje“ (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR 4 Cdo 105/2008).

30. V predmetnej preskúmvanej veci nebolo sporné, že hnutelné veci (v rámci konania resp. odôvodnenia rozhodnutia špecifikované motorové vozidlá, resp. ich zvyšky) na pozemok, ktorý má žalobca v oprávnenej držbe podľa nájomnej zmluvy, konkrétne osobné motorové vozidlá boli na pozemok uložené na základe mandátnej zmluvy uzatvorenej medzi žalobcom a žalovaným zo dňa 14.10.2005, ktorá skončila výpoveďou zo dňa 30.6.2010. Súd v predmetnej veci pre účely rozhodnutia vo veci správne aplikovali ustanovenia § 126 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka upravujúceho oprávnenia vlastníka veci domáhať sa ochrany, keďže ide o nehnuteľnosť, vypratania nehnuteľnosti, ale nesprávne právne posúdili vecnú pasívnu legitímáciu žalovaného, keď konštatovali, že žalovaný nie je vecne pasívne legitímovaný z dôvodu toho, že na predmetnom pozemku, ktorý má žalobca v oprávnenej držbe sa bez právneho dôvodu, resp. na základe právneho dôvodu, ktorý neskôr odpadol nachádzajú veci, ktoré nie sú vo vlastníctve alebo v oprávnenej držbe žalovaného.

31. Dovolací súd sa stotožnil s právnym názorom vysloveným žalobcom, že žalobca ako oprávnený držiteľ sa môže domáhať ochrany proti tomu, kto do jeho práva oprávnenej držby neoprávnene zasahuje postupom podľa § 126 OZ, pričom žiadne ustanovenie Občianskeho zákonníka neupravuje, že neoprávnene umiestnené veci (ktorých vypratania sa žalobca domáha) musia byť vo vlastníctve či oprávnenej držbe žalovaného. V danej veci bolo nesporné, že hnutelné veci a to osobné motorové vozidlá, resp. ich zvyšky boli na pozemok v oprávnenej držbe žalobcu vnesené, uložené žalovaným v súvislosti s mandátnou zmluvou uzavretou medzi žalobcom a žalovaným, ktorá zo strany žalovaného bola vypovedaná.

32. Vlastníckemu právu ako právu absolútnemu zodpovedá absolútna povinnosť všetkých nerušiť vlastníka vo výkone jeho práva (obdobne aj oprávneného držiteľa). V súvislosti s narušením vlastníckeho práva vzniká celý rad práv relatívnych, napr. vlastníkovi vzniká právo domáhať sa voči rušiteľovi vydania veci či žiadať, aby rušiteľ od zásahu do vlastníckeho práva upustil (porovnaj KNAPP VIKTOR, teórie práva Praha C. H. Beck, 1995 str. 196 či Lazar Ján a kolektív občianske právo hmotné tretie vydanie Bratislava, Iura edition, 2006 diel I. str. 186). Ak poruší niekto povinnosť nerušiť vlastníka vo výkone jeho práva tým, že do jeho práva zasiahne, vznikne medzi ním a vlastníkom relatívny právny vzťah, ktorého subjekty sú individualizované a ktorého obsah je iný než obsah absolútného vlastníckeho práva (obsahom je napr. povinnosť individualizovaného rušiteľa upustiť od konkrétneho zásahu do vlastníckeho práva). Rušenému vlastníkovi je na základe ustanovenia § 126 Občianskeho zákonníka priznaná len bližšie neurčená ochrana „vlastníckeho práva“, avšak toto ustanovenie nevyklučuje, aby ďalšie ustanovenie Občianskeho zákonníka obsahovalo konkrétne formy tejto ochrany. V prípade trvajúceho zásahu do vlastníckeho práva (o ktorý v konkrétnom prípade ide) vzniká medzi vlastníkom a rušiteľom relatívny právny vzťah, ktorého obsahom je napr. povinnosť individualizovaného rušiteľa upustiť od konkrétneho zásahu do vlastníckeho práva a vlastník má po dobu trvajúceho zásahu (po ktorú rovnako trvá relatívny vzťah vzniknutý v dôsledku tohto zásahu medzi vlastníkom a rušiteľom) právo domáhať sa po rušiteľovi, aby sa tohto rušenia zdržal podľa § 126 Občianskeho zákonníka. Napr. ak umiestni rušiteľ na pozemku vlastníka svoju vec je vlastník oprávnený domáhať sa vypratania predmetného pozemku. Ak umiestni rušiteľ na pozemok vlastníka vec cudziu, môže vlastník pozemku žalovať rušiteľa i vlastníka tejto veci, lebo vlastník veci nemá právo mať svoje veci na cudzom pozemku a rušenie trvá, dokiaľ nebude odstránené (rovnako pozri aj uznesenie NS ČR 22 Cdo 2886/2014).

33. V prejednávanej veci nesprávne právne sudy posúdili vec, keď uzavreli, že žalovaný nie je pasívne vecne legítimovaným subjektom v predmetnom spore, z dôvodu, že nie je vlastníkom resp. oprávneným držiteľom predmetných vecí v čase rozhodovania. Podľa názoru súdu je v danom prípade žalobca ako oprávnený držiteľ pozemku oprávnený domáhať sa ochrany svojho vlastníckeho práva, resp. oprávnenej držby (vypratania nehnuteľnosti od špecifikovaných zvyškov motorových vozidiel) žalobou na vypratanie pozemku podľa § 126 Občianskeho zákonníka a to buď vo vzťahu k osobe, ktorá zvyšky motorových vozidiel na pozemok uložila (v predmetnej veci na základe právneho dôvodu, ktorý neskôr odpadol) alebo vo vzťahu k vlastníkovi týchto vecí, resp. oprávnenému držiteľovi vecí. Osoba, ktorá bude nútená vynaložiť na odstránenie (vypratanie) vecí náklady, sa podľa okolností s druhým vyrovná buď podľa predpisov o náhrade škody alebo o solidárnych záväzkoch).

34. V danom prípade teda došlo k nesprávnemu právnemu posúdeniu veci, bolo potrebné rozhodnutie odvolacieho súdu ako aj súdu prvej inštancie zrušiť postupom podľa § 449 ods. 1 a 2 CSP. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazané právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP).

35. Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vec vráti odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 454 ods. 3 CSP).

36. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.